

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG TỘI PHẠM VÀ VI PHẠM PHÁP LUẬT TRONG LĨNH VỰC QUẢN LÝ VÀ SỬ DỤNG ĐẤT ĐAI

ĐỖ THẾ THẮNG*

Vấn đề quản lý, sử dụng đất hợp lý và phòng ngừa có hiệu quả tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý, sử dụng đất đai là một nhiệm vụ hết sức quan trọng ở các quốc gia trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Trước sự gia tăng về số lượng, mức độ, diễn biến phức tạp và tính chất nghiêm trọng đối với các tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực này, đòi hỏi phải có những giải pháp mang tính đồng bộ nhằm nâng cao hiệu quả của hoạt động đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai trong thời gian tới.

Từ khóa: Phòng, chống tội phạm; quản lý và sử dụng đất đai; tội phạm trong quản lý và sử dụng đất đai.

Ngày nhận bài: 19/7/2021; Biên tập xong: 26/7/2021; Duyệt đăng: 02/10/2021

It is a significant mission for Vietnam and other nations to manage and use land reasonably as well as prevent from crimes and law violations in land management and use effectively. In order to face with the increase in crimes and law violations in this field, it is necessary to have synchronous solutions to improve the effectiveness of preventing crimes and law violations in land management and use in upcoming time.

Keywords: Crime prevention, land management and use, crime on land management and use.

1. Tình hình đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai

Trong bối cảnh nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, dưới tác động của các quy luật khách quan, sự phát triển nhanh chóng của quá trình đô thị hóa và sự xuất hiện, hình thành các doanh nghiệp, khu công nghiệp, chế xuất... làm cho đất đai ngày càng có giá trị. Khi giá trị của đất tăng cao, vô hình chung dẫn đến tranh chấp, mâu thuẫn về đất đai cũng như tình trạng trục lợi trong quản lý, sử dụng đất đai diễn ra ngày càng gay gắt và trở thành chủ đề nóng được dư luận xã hội quan tâm.

Trong những năm vừa qua, tình trạng tội phạm, vi phạm pháp luật trong quản lý, sử dụng đất đai ở nước ta đang chuyển biến theo hướng hết sức phức tạp, gia tăng về cả số lượng và tính chất, mức độ nghiêm trọng, nhiều vụ việc có quy mô lớn. Việc giao đất, cho thuê đất trái thẩm quyền, không đúng đối tượng, không đúng quy hoạch; thu hồi đất rộng hơn nhu cầu dự án, thu hồi đất không theo dự án, gian lận trong việc lập

phương án bồi thường khi Nhà nước thu hồi đất; điều chỉnh quy hoạch xây dựng đô thị... xảy ra rất phổ biến. Tình trạng một số cán bộ có chức vụ, quyền hạn tiếp tay với một số đối tượng để thực hiện việc mua bán, chuyển nhượng nhiều diện tích đất của Nhà nước thành đất của cá nhân, doanh nghiệp nhằm mục đích trục lợi ở các thành phố lớn như Hà Nội, Đà Nẵng, Thành phố Hồ Chí Minh... dẫn đến thiệt hại nghiêm trọng tài sản của Nhà nước, doanh nghiệp và người dân, gây bức xúc trong nhân dân. Bên cạnh đó, những hành vi vi phạm pháp luật về sử dụng đất ngày càng gia tăng gây ảnh hưởng rất nghiêm trọng tới cảnh quan đô thị và gây thiệt hại vật chất lớn đối với nhiều hộ gia đình.

Trước diễn biến phức tạp của tội phạm, vi phạm trong quản lý, sử dụng đất đai trong giai đoạn hiện nay, Nhà nước đã ban hành Luật cũng như các văn bản hướng dẫn, quy định việc áp dụng các chế tài xử phạt đối với

* Thượng tá, Thạc sĩ, Phó Trưởng phòng – Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về kinh tế và tham nhũng, Công an Thành phố Hà Nội

các hành vi vi phạm pháp luật trong lĩnh vực này. Theo đó, Bộ luật Hình sự (BLHS) năm 2015 đã khắc phục một số hạn chế trong các quy định của BLHS năm 1999 về tội phạm trong quản lý và sử dụng đất đai khi đã loại bỏ dấu hiệu “gây hậu quả nghiêm trọng” ở tội vi phạm các quy định về sử dụng đất đai (Điều 228). Việc loại bỏ dấu hiệu mang tính định tính này góp phần tạo điều kiện thuận lợi cho việc áp dụng pháp luật của các cơ quan tiến hành tố tụng trên thực tế. Thêm vào đó, mức hình phạt ở cả hai tội vi phạm các quy định trong quản lý đất đai và vi phạm các quy định trong sử dụng đất đai đều được tăng lên tương ứng với các hành vi phạm tội (về cả hình phạt tù có thời hạn và mức phạt tiền). Riêng đối với tội vi phạm quy định về quản lý đất đai (Điều 229) ở cấu thành cơ bản và cấu thành tăng nặng, điều luật đã quy định rõ hình phạt tương ứng với từng loại đất và diện tích đất bị vi phạm theo mét vuông. Ngoài BLHS năm 2015, ngày 19/11/2019, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 91/2019/NĐ-CP về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai quy định về những chế tài nghiêm khắc đối với những hành vi vi phạm trong lĩnh vực đất đai, đặc biệt đối với hành vi lấn, chiếm đất.

Các cơ quan có thẩm quyền từ Trung ương đến địa phương đã tích cực phối hợp trong việc thanh tra, kiểm tra nhằm phát hiện, xử lý các vi phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai cũng như giải quyết triệt để, hiệu quả các khiếu nại, tố cáo của người dân trong lĩnh vực đất đai. Lực lượng công an ở các địa phương đã chủ động trong việc nắm bắt tình hình, điều tra cơ bản trên tất cả các lĩnh vực, địa bàn mình quản lý nhằm phát hiện, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật của các đối tượng, những hành vi tham nhũng, tiêu cực của cán bộ, Đảng viên và tiến hành khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với các trường hợp có dấu hiệu tội phạm và chuyển hồ sơ cho Viện kiểm sát để truy tố; đảm bảo việc xét xử đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, đưa ra những hình phạt thích đáng đối với các bị cáo, đảm bảo sự thượng tôn pháp luật. Tính từ ngày 01/6/2019 đến ngày 30/6/2020, các Tòa án trên cả nước

đã thụ lý theo thủ tục sơ thẩm đối với 35 vụ với 138 bị cáo; đã xét xử 19 vụ với 67 bị cáo phạm các tội vi phạm các quy định về quản lý và sử dụng đất đai, vi phạm quy định về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất¹.

Có thể thấy rằng, thông qua các hoạt động thanh tra, kiểm tra, điều tra, truy tố, xét xử, các cơ quan bảo vệ pháp luật ở địa phương trên cả nước đã phát hiện và xử lý nghiêm minh rất nhiều trường hợp vi phạm nghiêm trọng các quy định của pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai. Có nhiều bị cáo đã bị tuyên phạt với mức án cao, kèm theo đó là mức phạt tiền lớn, thể hiện sự nghiêm minh của pháp luật, góp phần hạn chế, đẩy lùi, tiến tới ngăn chặn các vi phạm pháp luật và tội phạm này sinh trong lĩnh vực này nhằm bảo vệ được quyền, lợi ích hợp pháp của nhân dân cũng như tài sản của Nhà nước. Đồng thời, củng cố niềm tin cho người dân vào việc thực thi chính sách, pháp luật của Nhà nước trong quản lý và sử dụng đất đai.

2. Hạn chế trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai và nguyên nhân

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác phòng chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai còn tồn tại một số tồn tại, hạn chế là:

- Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về lĩnh vực đất đai chưa được thực hiện một cách thường xuyên, triệt để. Các hình thức tuyên truyền chưa được đa dạng hóa, chủ yếu là thông qua các hình thức truyền thống như phát tờ rơi, hội nghị phổ biến pháp luật... Nội dung tuyên truyền còn nghèo nàn, không phong phú, không thu hút được sự quan tâm của quần chúng nhân dân, dẫn đến việc không đem lại hiệu quả cao.

- Công tác điều tra, phát hiện tội phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai

¹ “Báo cáo việc thực hiện Nghị quyết của Quốc hội về giám sát chuyên đề và chất vấn trong nhiệm kỳ khóa XIV và một số nghị quyết trong nhiệm kỳ khóa XIII”, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao Nguyễn Hòa Bình.

vẫn còn nhiều hạn chế. Qua quá trình nghiên cứu cho thấy, số lượng tội phạm ẩn trong lĩnh vực đất đai còn rất nhiều, đặc biệt là nhóm tội phạm vi phạm các quy định về quản lý đất đai. Vẫn còn vụ án chưa được điều tra, làm rõ vì nhiều lý do khác nhau.

- Hoạt động điều tra, truy tố, xét xử các vụ án vi phạm quy định pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai chưa đảm bảo được tiến độ, chất lượng giải quyết vụ án. Trên thực tế, sự phối hợp giữa Cơ quan thanh tra và Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát trong khởi tố các vụ án hình sự nói chung và các vụ án vi phạm quy định về quản lý, sử dụng đất đai nói riêng được phát hiện từ hoạt động thanh tra đạt hiệu quả chưa cao.

- Một số địa phương, các cấp chính quyền, người đứng đầu cấp ủy chưa quyết liệt trong chỉ đạo thực hiện Nghị quyết và các quy định của pháp luật về đất đai. Vẫn có nơi chưa kịp thời, kiên quyết xử lý cán bộ để xảy ra các vi phạm đất đai. Một số cán bộ của ngành tài nguyên và môi trường còn hạn chế về năng lực, trình độ chuyên môn, chưa làm hết trách nhiệm trong việc tham mưu, thực hiện nhiệm vụ. Chưa có quy định cụ thể trong việc xem xét trách nhiệm đối với cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền nơi để xảy ra vi phạm pháp luật về đất đai.

Nguyên nhân khách quan dẫn đến những tồn tại, thiếu sót nêu trên là do hệ thống pháp luật về xử lý tội phạm, vi phạm trong lĩnh vực quản lý, sử dụng đất đai còn nhiều bất cập, thiếu đồng bộ, chưa rõ ràng. Quy định pháp luật về thời hạn chuyển hồ sơ để kiến nghị khởi tố giữa Luật Thanh tra năm 2010 với Bộ luật Tố tụng hình sự (BLTTHS) năm 2015 có sự mâu thuẫn khi thời hạn tối đa để xác minh kiến nghị khởi tố được quy định tại Điều 147 BLTTHS năm 2015 là 04 tháng nhưng tại Điều 60 của Luật Thanh tra lại quy định trong vòng tối đa là 60 ngày, Cơ quan điều tra phải thông báo bằng văn bản về việc xử lý cho cơ quan thực hiện chức năng thanh tra. Bên cạnh đó, việc quy định dấu hiệu “*đã bị xử lý hành chính về hành vi này mà còn vi phạm*” là dấu hiệu bắt buộc trong cấu thành tội phạm được quy định tại Điều 228 BLHS năm 2015 (Tội vi phạm các

quy định về sử dụng đất đai) là chưa phù hợp và dễ dẫn tới việc bỏ lọt tội phạm. Bởi lẽ, trên thực tế có nhiều đối tượng thực hiện có hành vi vi phạm hành chính các quy định pháp luật về sử dụng đất đai nhưng do hết thời hiệu hoặc quá thời hạn xử phạt theo quy định của pháp luật nên không bị cơ quan, người có thẩm quyền ra quyết định xử phạt hành chính về hành vi đó mà chỉ bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả. Thêm vào đó, việc quy định không rõ ràng và không có văn bản hướng dẫn đối với dấu hiệu “*đã bị xử lý kỷ luật về hành vi này mà còn vi phạm*” tại Điều 289 (Tội vi phạm các quy định về quản lý đất đai) gây khó khăn đối với các cơ quan tiến hành tố tụng trong việc phân tích, đánh giá và kết tội.

Trình tự, thủ tục thu hồi đất, bồi thường giải phóng mặt bằng chưa được ban hành kịp thời và rõ ràng, tạo điều kiện cho tham nhũng nảy sinh thông qua việc những nhiễu, gây phiền hà cho người dân và các tổ chức, doanh nghiệp khi thực hiện các thủ tục hành chính. Các vụ án vi phạm quy định về quản lý đất đai có dấu hiệu tham nhũng thường có tính chất phức tạp, đối tượng thực hiện hành vi phạm tội là người có trình độ chuyên môn cao, hiểu biết pháp luật; có chức vụ, quyền hạn hoặc có mối quan hệ xã hội rộng; thủ đoạn phạm tội hết sức tinh vi, sự việc phạm tội xảy ra nhiều năm mới được phát hiện... Vì vậy, việc điều tra và xử lý các đối tượng này gây ra rất nhiều khó khăn cho các cơ quan tiến hành tố tụng. Đồng thời, công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật nhằm nâng cao nhận thức về công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai đối với quần chúng nhân dân, các doanh nghiệp còn chưa được quan tâm đúng mực, dẫn đến tình trạng người dân coi việc đấu tranh, phòng chống tội phạm là nhiệm vụ của cơ quan chức năng nên không có những hành động chủ động, tích cực tham gia đấu tranh với loại tội phạm và vi phạm trong lĩnh vực này.

Bên cạnh đó, có một số nguyên nhân chủ quan, đó là: Ở nhiều địa phương chưa thực sự coi trọng công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai, thể hiện ở việc chưa

ban hành hoặc ban hành các chỉ đạo mang tính chất chung chung. Công tác thanh tra, kiểm tra đối với lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai chưa được thực hiện thường xuyên, còn mang tính hình thức, nề nang dẫn tới hiệu quả chưa cao. Đội ngũ cán bộ thực hiện công tác thanh tra, kiểm tra; lực lượng Cảnh sát kinh tế, An ninh điều tra đôi khi còn chưa nhận thức được tầm quan trọng của các mặt công tác, nghiệp vụ nên còn có biểu hiện đơn giản hóa vấn đề, thực hiện với mục đích đạt chỉ tiêu, mang tính hình thức nhằm đối phó với các kế hoạch kiểm tra chỉ tiêu, nghiệp vụ của cấp trên. Ở một số địa phương, đội ngũ cán bộ được giao nhiệm vụ đấu tranh phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai còn chưa đạt yêu cầu về cả số lượng lẫn chất lượng, một số cán bộ trẻ còn chưa đủ kiến thức, kinh nghiệm để đấu tranh với loại tội phạm trong lĩnh vực phức tạp và nhạy cảm này. Công tác phát hiện, xử lý các vụ việc nghiêm trọng, phức tạp còn gặp nhiều hạn chế; thời hạn giải quyết một số tố giác, tin báo về tội phạm kinh tế, tham nhũng nói chung và tội phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai còn kéo dài. Một số vụ việc do thời gian xảy ra đã lâu, thiếu các tài liệu đánh giá chứng cứ nên việc phối hợp thu giữ các tài liệu còn gặp khó khăn.

3. Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai

Để công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai trong thời gian tới được tiến hành một cách đồng bộ, hiệu quả, cần thực hiện một số giải pháp sau:

Thứ nhất, các cơ quan tiến hành tố tụng, các cơ quan hữu quan ở từng địa phương phải thường xuyên thực hiện việc tổng kết công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm và vi phạm trong lĩnh vực quản lý đất đai để từ đó rút ra những khó khăn, hạn chế trong việc áp dụng, thi hành luật, qua đó đề xuất lên cấp trên phương hướng, giải pháp sửa đổi, bổ sung pháp luật. BLHS năm 2015, Luật Đất đai năm 2013 và các văn bản liên quan mặc dù đã sửa đổi, bổ sung các quy

định trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai nhưng vẫn cần phải sửa đổi, bổ sung một số vấn đề. Cụ thể là: Quy định thống nhất đơn vị tính diện tích đất là mét vuông; Bổ sung hành vi “Trung dụng đất trái quy định của pháp luật” vào cấu thành tội vi phạm các quy định về quản lý đất đai để tạo điều kiện thuận lợi cho việc áp dụng pháp luật; Cần phân hóa trách nhiệm hình sự và định lượng đất đai, giá trị quyền sử dụng đất theo khu vực nông thôn, đô thị và theo loại đất sẽ chuyển đổi (trừ trường hợp chuyển đổi mục đích sử dụng đất) nhằm đánh giá đúng giá trị của từng diện tích đất bị xâm phạm; Hoàn thiện các quy định về các bước trong quá trình thu hồi đất trên cơ sở đảm bảo nguyên tắc công khai, dân chủ, khoa học, chặt chẽ và công bằng; Quy định chi tiết, cụ thể về lấy ý kiến phương án bồi thường, hỗ trợ, tái định cư; Xây dựng nguyên tắc “*chi trả một lần và trả đủ số tiền theo quyết định phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ, tái định cư*” và xác định rõ trách nhiệm của từng chủ thể, quy định chi tiết xử lý vi phạm trong quá trình thực hiện trình tự, thu hồi đất.

Để khắc phục sự không thống nhất về thời hạn khởi tố giữa Luật Thanh tra năm 2010 và BLTTHS năm 2015, cần thống nhất áp dụng quy định tại Điều 7 Thông tư liên tịch số 03/2018/TTLT-VKSNDTC-BCA-BQP-TTCTP ngày 18/10/2018 giữa Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Bộ Công an, Bộ Quốc Phòng, Thanh tra Chính phủ quy định về phối hợp giữa Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Cơ quan thanh tra trong việc trao đổi thông tin về tội phạm và giải quyết kiến nghị khởi tố được phát hiện thông qua hoạt động thanh tra. Theo đó, việc xác định thời hạn giải quyết kiến nghị khởi tố của Cơ quan điều tra phải tuân theo quy định của BLTTHS năm 2015. Vì vậy, cần phải sửa đổi Luật Thanh tra để tương thích hơn với quy định của BLTTHS nhằm tránh sự mâu thuẫn, chồng chéo.

Cần có văn bản hướng dẫn cụ thể và sửa đổi dấu hiệu “*đã bị xử phạt vi phạm hành chính*” tại Điều 228 BLHS năm 2015 theo hướng “*đã bị xử lý hành chính về hành vi này mà còn vi phạm*”. Tương tự, đối với dấu hiệu “*đã bị xử lý kỷ luật về hành vi này mà còn vi phạm*”,

cần có văn bản cụ thể giải thích theo hướng người đã từng bị xử lý kỷ luật vì có hành vi lợi dụng hoặc lạm dụng chức vụ, quyền hạn giao đất, thu hồi, cho thuê, cho phép chuyển quyền sử dụng, cho phép chuyển mục đích sử dụng đất trái quy định của pháp luật và chưa được xóa kỷ luật mà lại tiếp tục có hành vi vi phạm về lĩnh vực này.

Bên cạnh đó, Bộ Công an, Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao, Thanh tra Chính phủ cần phối hợp với nhau và với các cơ quan hữu quan để ban hành văn bản một cách đồng bộ, kịp thời, tránh tình trạng thiếu quy định hoặc có quy định nhưng thiếu hướng dẫn, văn bản cấp dưới mâu thuẫn với văn bản cấp trên, dẫn đến việc không thực hiện, thực hiện sai hoặc thực hiện không đầy đủ các quy định.

Thứ hai, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, theo dõi sát sao, hướng dẫn các địa phương để tháo gỡ kịp thời khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện; tăng cường công tác giải quyết tranh chấp, khiếu nại về đất đai, trong đó quan tâm giải quyết dứt điểm tranh chấp, khiếu nại về đất đai giữa nông, lâm trường đối với người dân để giải quyết các vấn đề bức xúc xảy ra ở địa phương. Tổ chức thực hiện tốt chương trình công tác một cách thường xuyên, liên tục nhằm nâng cao tính hiệu quả trong phòng ngừa sai phạm, phát hiện và xử lý kịp thời các hành vi vi phạm chính sách, pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai của các đối tượng thanh tra, đấu tranh chống các biểu hiện quan liêu, tham nhũng trong bộ máy nhà nước và đội ngũ cán bộ, công chức. Đối với giai đoạn sau thanh tra, khi phát hiện các vi phạm cần kiến nghị các cấp chính quyền ở các địa phương phải có văn bản chỉ đạo các sở, ngành, đơn vị chức năng, tổ chức, cá nhân có liên quan thực hiện (yêu cầu tổ chức, cá nhân phải lập kế hoạch thực hiện, quy định thời gian, chế độ báo cáo). Hằng năm, phải tổ chức rà soát kiểm tra, tổng hợp việc thực hiện các kết luận, kiến nghị sau thanh tra để báo cáo kết quả tổ chức thực hiện, xác định rõ các nội dung kết luận, kiến nghị thực hiện, đang thực hiện nhưng chưa dứt điểm, chưa thực hiện, để

xuất, kiến nghị việc xử lý trách nhiệm đối với các trường hợp không thực hiện và các biện pháp để yêu cầu thực hiện nghiêm túc. Bên cạnh đó, cần làm tốt công tác xây dựng tổ chức, đào tạo cán bộ, kết hợp chặt chẽ giữa công tác thanh tra chuyên ngành với thanh tra nhà nước, giữa cơ quan hành chính với các cơ quan bảo vệ pháp luật, hạn chế tối đa sự chông chéo trong sử dụng cán bộ. Bồi dưỡng, nâng cao chất lượng cán bộ để công tác thanh tra, kiểm tra đáp ứng nhu cầu thực tế nhằm hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Thứ ba, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan, ban ngành, đoàn thể trong và ngoài Nhà nước để vận động quần chúng nhân dân tích cực tham gia đấu tranh phòng, chống tội phạm nói chung và phòng, chống tội phạm, vi phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai nói riêng một cách thường xuyên, hiệu quả. Cần thường xuyên thực hiện tốt công tác điều tra, nghiên cứu, nắm tình hình địa bàn tại từng địa phương nhằm thu thập tài liệu phục vụ công tác vận động quần chúng nhân dân tham gia hoạt động đấu tranh phòng ngừa loại tội phạm, vi phạm này. Để việc tuyên truyền không mang tính hình thức, khô khan, nhàm chán, cần xây dựng nội dung tuyên truyền, phổ biến một cách sáng tạo, hấp dẫn nhằm tạo sự hứng thú cho người dân thông qua các cuộc thi với nội dung tìm hiểu về kiến thức pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai. Bên cạnh những hình thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức thông thì việc tuyên truyền, vận động người dân thông qua các trang mạng xã hội như Instagram, Zalo, Facebook, Twitter,... là hình thức phù hợp với thực tiễn và xu hướng tiếp cận thông tin trong thời đại công nghệ 4.0 hiện nay, đem lại hiệu quả cao trong việc nâng cao ý thức trách nhiệm của mỗi người dân và vận động người dân tích cực tham gia vào hoạt động đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai.

Thứ tư, việc phối hợp giữa các cơ quan, ban ngành trong việc thực hiện công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực quản lý, sử dụng đất đai cần phải được chú trọng. Cần ban hành quy chế phối

hợp giữa các cơ quan bảo vệ pháp luật và các cơ quan, ban ngành trực tiếp liên quan đến lĩnh vực quản lý, sử dụng đất đai. Trong đó, quy chế cần được tập trung theo chiều sâu, cụ thể, phù hợp với chức năng và nhiệm vụ của mỗi ngành. Đặc biệt là phải củng cố bộ phận các cán bộ làm công tác tham mưu, giúp việc chung của các cơ quan để kịp thời trao đổi thông tin và theo dõi thường xuyên tình hình phối hợp. Trong đó, cần có sự phân công, phân nhiệm cũng như các điều kiện về thi đua, khen thưởng cụ thể cho bộ phận kiêm nhiệm công tác phối hợp giữa các ngành. Việc phối hợp thực hiện công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực đất đai phải được thực hiện một cách thường xuyên, liên tục, tránh trường hợp chỉ phối hợp mang tính hình thức. Thường xuyên thực hiện việc trao đổi thông tin để có thể nắm chắc được diễn biến tình hình hoạt động vi phạm pháp luật trong lĩnh vực này để từ đó có thể xây dựng kế hoạch chủ động trong phòng ngừa và đấu tranh. Nghiêm túc tổ chức sơ kết, tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm trong quá trình tổ chức các quy chế phối hợp để các cơ quan chức năng nắm bắt, có kế hoạch thực hiện, cũng như có những biện pháp khắc phục khó khăn, hạn chế. Khi phát hiện ra các hành vi có dấu hiệu tội phạm, vi phạm pháp luật trong quản lý và sử dụng đất đai, phải phối hợp với lực lượng nghiệp vụ tiến hành các biện pháp nghiệp vụ nhằm thu thập, đánh giá chứng cứ để tổ chức đấu tranh phòng, chống tội phạm.

Thứ năm, cần nâng cao nhận thức, tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, Đảng viên, trong đó chú trọng nội dung xây dựng Đảng về đạo đức, truyền thống lịch sử, văn hóa dân tộc; kết hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa đào tạo với rèn luyện trong thực tiễn và đẩy mạnh học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh. Thực hiện nghiêm túc chế độ học tập, bồi dưỡng lý luận chính trị và cập nhật kiến thức mới cho cán bộ, nhất là các cán bộ trẻ. Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác cán bộ, thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện; ngăn chặn và đẩy lùi hiệu quả những hành vi tiêu cực, tham nhũng trong công

tác cán bộ. Chú trọng vào việc xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp có phẩm chất, năng lực, uy tín, đáp ứng yêu cầu trong thời kỳ mới, nâng cao chất lượng công tác tham mưu, coi trọng tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận về công tác tổ chức, cán bộ, đào tạo và đào tạo lại nhằm đáp ứng yêu cầu của cuộc cách mạng công nghệ 4.0. Tổ chức, bố trí cán bộ, chiến sĩ trực tiếp tham gia công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực quản lý, sử dụng đất đai. Cần phân công các cán bộ, chiến sĩ có nhiều kinh nghiệm trực tiếp tiến hành các công tác thanh tra, kiểm tra, điều tra về tội phạm, vi phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai. Thường xuyên tổ chức bồi dưỡng, tập huấn chuyên đề chuyên sâu, cập nhật văn bản, quy định của Chính phủ, Bộ Công an, Viện kiểm sát, Thanh tra Chính phủ liên quan đến công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai nhằm nâng cao kiến thức pháp luật, trình độ nghiệp vụ cho các cán bộ, chiến sĩ để đáp ứng yêu cầu công tác trong tình hình mới.

Thứ sáu, tăng cường tổng kết thực tiễn công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất đai của các cơ quan tiến hành tố tụng. Lãnh đạo Cơ quan Công an, Viện kiểm sát, Tòa án ở các địa phương cần tăng cường chỉ đạo nâng cao chất lượng giải quyết các vụ án trong lĩnh vực này từ giai đoạn xử lý tin báo tố giác tội phạm tới các giai đoạn khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử nhằm đảm bảo 100% hành vi vi phạm pháp luật đều được điều tra, khởi tố và xét xử một cách kịp thời, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật, quyết định hình phạt có sức răn đe, giáo dục đối với các đối tượng phạm tội và hạn chế tối đa trường hợp bỏ lọt tội phạm. Thường xuyên tổ chức các phiên họp rút kinh nghiệm giữa các cơ quan tiến hành tố tụng với những vụ án vi phạm các quy định về quản lý và sử dụng đất đai có vướng mắc trong quá trình thu thập, đánh giá chứng cứ và việc định tội danh, quyết định hình phạt, từ đó tìm ra những nguyên nhân chủ quan, khách quan và đề xuất giải pháp khắc phục./.